

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminea,
Fóia, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu:
pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Trieri esterne 12 fl.
v. a. pe unu anu séu 2 1/3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la
DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare pu-
blicare.

Nr. 31.

Braslovu 4 Maiu 22 Aprile

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Ecemplele tragu!

Dintre Ternave 25 Aprile 1870.

Nu e destulu, ca puternicii dilei folosinduse de „indemnitatea“ concesa pana la prodigalitate de diet'a din Pest'a asupra belei Transilvaniei, ne ignoréza cu totul — apoi ne si tractéza cá pre unu „profanum vulgus“! ne schimonosescu numele, metamorfosandulu din Romanu cu „románájkü magyar“ opintinduse a arata lumei, ca: in marele imperiu maghiaru nu ecsista mai multe natiuni, decatu una natiune politica, natiunea cea mare si tare maghiara!?! ci cá man'a cea libera, ce planéza asupra totu ce nu e maghiaru, se o simtia nemaghiarii si cu deosebire valachii si mai amaru, tindu a ne restalmaci simtiemintele cele mai fragede nationali si confesionali, apostrofandule cu nume de „separatismu, reactiune, imbucatatirea tieri!“ si ce mai scimu noi cu cate tóte!!! Se ilustramu icón'a depinsa macaru in trecatu:

Pre candu ministrulu cultulu si alu instructiunei publ. br. Eötvös concede tuturoru confesiuniloru crestine de sub corón'a St. Stefanu, pana si israelitiloru congressu spre a-si regulá ei insii ~~afacerile lorü besericesci, seolarie si fundationali~~ pre atunci intru intieptiunea sa de inalta politica afla cu cale a ne denegá noa gr. catoliciloru congressulu besericescu simtitu aduncu si cerutu cu neastemperu de toti filii celi credintiosi ai besericei gr. cat. afara póte de una fractiune neinsemnata din diecesea cardinalulu in spe.

Pre candu celealalte confesiuni -si administréza ele inse-si fundurele sale, celea archidiecesane gr. cat., de si de repetite ori s'a cerutu si pretinsu estradarea lorü sub administratiunea domestica, se retienü cu mana de feru sub administrarea in regimu — a caruia urmare pre langa alte rele, ce aici nu vremu astadata ale atinge, este ca: **Egalitatea** confesionale, garantata prin legé — si **autonomi'a besericésca** purtata pre buze de domnii situatiunei devine numai **ilusione!** frase góla!! si litera mórtá pentru gr. cat.!!!

Pre candu dara man'a cea libera prin felu-rite esperimentari facute pre terenulu politicu tinde la tiente, la sclavi'a nóstra politica, fostii (?) nostrii stapani besericesci incuragiati prin rezultatele politice inaugurate cérca pre nesimtite pre terenulu besericescu a se ingerá in afacerile nóstre besericesci si a-si repara influinti'a deja perduta! Amu aflatu din funtana segura, ca dilele acestea surprinsa pre Blasieni, si le pusa la nóua proba patienti'a vv. parinti, stórsa, precum credemu pana la osu, **una chartia dela scaunulu** archiepiscopescu rom. cat. din Strigону, prin carea d. Durguth Josef vicariulu generale cumineca spre publicare la credintiosulu cleru si poporu din archidieces'a Albei Iuliei una ordinatiune a ministrulu de justitia, privitória, precum se vorbesce la agendele tribunaleloru matrimoniali, si la crescerea pruniloru din casatoriale despartite de totu.

Noi nu scimu cu certitudine, dara credemu, ca d. vicariu generale Durguth debe se aiba deplina cunoscintia despre Bulla pontificelü Piu IX. dto. 6 Calendas Decem.

1853, prin carca din plenitudinea puterei apostolice dieces'a Fagarasiulu in Transilvani'a, supusa pana aici jurisdictiunei metropolitane a ar.-epulu din Strigону cu prea inalta invoire a Maiestatei Sale c. r. si ap. Franciscu Iosif I. cu autoritate apostolica se scóse si eliberá astfelu . . . cá: Archiereii gr. cat. — besericele — cetatile — pagi — manástirele — si tóte institutele bes. si mirene . . . tóte persoanele . . . se scotu si eliberéza de sub ori si ce prerogativa a Strigonulu pre langa clausul'a de urmatori'a tienóre „siquis autem hoc attentare praesumserit, indignationem omnipotentis Dei et BB. Petri et Pauli Apostolorum se noyerit incursurum.“

Credemu, ca d. Durguth debe se scie, ca repausatulu primata alu Ungariei Scitovsky a renunciatu la demnitatea si jurisdictiunea asupra romaniloru gr. cat. mai departe:

Ca nu póte se-si fi uitatu de franca dechiaratiune a Escelentiei Sale p. metropolitu gr. cat. Dr. Vancea adresata, precum amu auditu noi, in véra an. tr. ar.-epulu rom. cat. Dr. Simor, prin carea pre basea dreptulu canonicu, **cá coordinatu respinse orice amestecu alu Strigonulu** in afacerile provinciei sale. — Ce dara l'a pututu indemná se tramitia ordinatiuni scaunulu metropolitanu gr. cat. intru tóte coordinatu cu celu rom. cat. din Strigону si dependinte numai dela pontificele romanu, decatu pruritulü de a imitá pre stapanii dilei pre terenulu besericescu, si a-si recastigá vechi'a influentia redimata numai pre usurpatiune?

Inse spre deplin'a nóstra satisfactiune si bucuria amu aflatu, ca: v. consistoriu metrop. pacalitu de atatea ori „per nexum unionis“ cu rom. cat.; admonéatu prin maxsima cea de aurü: Principiis obsta . . . spre onóre-i fia disu, cu asta ocaziune fu la inaltimea misiunei sale si amintit'a chartia a vicariulu Durguth cu onóre a retransmis'o la urm'a sa.

Ne place multu acésta tienut'a a v. parinti din Blasiu, si amu fi mandrii, candu amu puté constatá totu asemenea si despre celelalte ordinariate sufragane; speramu inse, ca ecsemplulu Blasieniloru nostrii le va insufléti si pre acele prévenerate spre a respinge pre venitoriu orice amestecu strainu in afacerile besericele nóstre autonome si independinte — prin atare tienuta cá si cea preatinsa vomu revindecá demnitatea besericele nóstre celei incalceate, si vomu efeptui, cá: autonomi'a besericele nóstre se nu fia numai fictiune, precum vedemu cu durere ca este de presente, ci una realitate! precum debe si pretindu se fia toti binesimtitorii filii ai besericele gr. cat. — — —

Prolectu de lege

pentru regularea si asigurarea nationalitatiloru si limbeloru de tíera in Ungari'a. (Statoritu intre delegatiunea clubulu dep. nationali si alta a partitei democr. ung. dupa „Albin'a“.)

§ 1. In Ungari'a se recunoscü de nationalitati egalu indreptatite de tíera urmatoriéle poporatiuni istorice de tíera: maghiarii, romanii, serbii, slovacii, rusii si nemtii pentru cari prin lege fundamentala se asecura indreptatirea egala politica de

nationalitate si limba, intre marginile intregitati teritoriale si unitatii politice a statulu.

In documente oficiále nationalitatele locuitorie in Ungari'a la olalta se voru numi poporulu Ungariei si din folosirea numelü ungrescu nu se póte deduce preferintia nici superioritate pentru nationalitatea maghiara.

§ 2. In comunitatile satenesci si orasienesci, precum si in comitate, respective si in districte nationalitatea maioritatiei poporatiunei respective — si adica a celei absolute unde s'ar aflá atare, la din contra nationalitatea maioritatiei relative — fórma in tienutulu respectivu nationalitatea oficiále, si limb'a ei va fi limb'a oficiála atatu a reprezentantiei politice séu reprezentantiei politico-administrative precum si a antistiloru si autoritatiloru publice, presupunendu, ca acea maioritate apartiene la un'a din cele siese nationalitati din tíera.

In acele comunitati, comitate si districte amestecate, unde pre langa maioritatea decidetória, un'a din cele siese nationalitati din tíera ar' formá baremu a trei'a parte si cu numerulu ar' stá aceleia mai aprópe, membrii reprezentantiei au dreptu a cere, ca limb'a ei se se aplice cá a dóua limba oficiála.

In adunantiéle reprezentative, intrebuintiarea limbeloru usitate in tíera este libera.

Comunitatile acele, a caror'a maioritate nu apartiene la nici un'a din cele siese nationalitati de tíera, potu folosi limb'a lorü propria de limba oficiála in afacerile lorü interne comunali; in afacerile lorü cu judecatoriü comitatense séu cu amplotiati cercuali suntü indetorate a intrebuintiá limb'a oficiála a comitatulu.

§ 3. Limb'a nationalitatiei de tíera, ce fórma maioritatea tieriei, e limb'a oficiála a legelatiunei si a oficiolatoru centrali. (!?)

Inse in orice felü de cause compuse in alta limba, atatu regimulu centralu catu si curtea de casatiune, precum si judecatori'a suprema, e indetorata a edá totu in acea limba otaririle respective decisiunile si sentintiele sale.

Curtea de casatiune si judecatori'a suprema in consultarile lorü traducundu, prin translatiori jurati, procesele portate in atare limba nemaghiara, dimpreuna cu documentele necesarie, le va referá prin referinti ce cunoscu limb'a respectiva.

In dieta, ablegatii nationalitatiloru din minoritate, au libertatea a se pronuncia in propri'a lorü limba nationala.

§ 4. Legile tieriei, mai departe ordinatiunile si tóte feluile de dispusetiuni ale regimulu si autoritatiloru centrali se voru comunicá respective se voru publicá tuturoru nationalitatiloru din tíera, declinitu jurisdictiuniloru, pe langa tectstulu originalu si in limb'a lorü nationala propria respective in limb'a lorü oficiála, éra si cu tectstu autenticu, respective se voru promulgá. Déca s'ar nasce vreo indoieála despre intielesulu aloru dóue tectsturi atunci decide tectstulu originalu.

§ 5. Representantiele, oficiolatele si antistiele comitatelorü si ale districteloru precum si ale autoritatiloru orasienesi, mai departe judeciele orasienesi, comitatense, distrietuali si cercuali, precum si tóte oficiolatele administrative inferióre, cu oficiolatele superióre voru comunicá in propri'a lorü limba oficiála si (cu esceptiunea casuriloru din § 4) totu in acea limba voru primí otaririle, incredintiarile si veri ce felü de comunicatiuni. Totu asia corespundu in limb'a lorü propria oficiolatele de asemenea rangu, déca au aceasi limba oficiála; in casulu contrariu, pe langa tectstulu originalu in limb'a propria intrebuintiéza limb'a oficiolatoru centrale. Totu ast'a e de observatu si la comunitatile satenesci si la antistii acelor'a, déca limb'a lorü oficiála e recunoscuta de limba usitata in comitatu respective districtu din partea corporatiunei reprezentative. La din contra, comunitatile suntü indetorate a intrebuintiá in comunicatiunile lorü

esterne un'a din limbele usitate in comitatu, respective districtu.

§ 6. Cu privire la afacerile partiloru litigante se dechiara cá regula generala, ca partile -si potu folosí limb'a loru propria, si autoritatile administrative, precum judeciile de prim'a si a dóu'a instantia pórtá pertractarile in limb'a partiloru si totu in aceea aducu decisiunile. Déca partile causeru procesuali vorbescu limbi usitate in tienutulu autoritatii respective, inse aceste limbi suntu diferite, fiacare póte folosí limb'a sa propria. Totusi desbaterea si efectuirea se face in limb'a primuluu incursu.

Acea parte, a careia limba nu e usitata in tienutulu autoritatii respective, are dreptulu de a se folosí séu de limb'a partei contrarie séu de a autoritatii respective, séu de a autoritatiloru centrale.

Déca un'a din partile litigante consta din mai multe persóne ce apartienu la diferite nationalitati, atunci au a se uní in un'a din limbele usitate acolo, de altmintrea suntu indetorate a intrebuintia limb'a oficiala.

In cause criminale, cercetarile si tóte pertractarile decurgu in limb'a acusatului, si sententiele, precum si tóte felurile de decisiuni au se se aduca in limb'a acusatului, déca acést'a e un'a dintre limbele usitate in tienutulu autoritatii respective; de altmintrea in acea limba de tíera usitata, carea acusatulu dupa marturisirea sa propria o pricpe mai bine.

In casurile acelea, unde suntu mai multi acusatii de diferite nationalitati, aceia cari vorbescu un'a din limbele usitate acolo, suntu de ascultatu in aceea limba, si pertractarea cu privire la ei se pórtá in limb'a loru, — cu privire la ceialalti inse in limb'a oficiala a jurisdictiunei pe langa intrebuintiarea de interpreti; sententi'a inse e de comunicatu in limb'a loru propria. Totu aceste dispositiuni stau si cu privire la ascultarea martoriloru.

Dupa introducerea procedurii judecatoriei de jurati referitorie la cause criminale, limb'a desbateriloru juriului — déca juratii n'ar precepe limb'a acusatului — va fi limb'a oficiala a respectivuluu judeciu.

§ 7. Invetiamentulu nationalu. din punctulu de vedere alu culturii comune si alu prosperitatii, se recunósce de misiune a statului si dreptu aceea inaintarea lui — se ordona precum de dupa puterea propria a fiacarei nationalitati asia si prin ajutorare in proportiune egala din averea statului.

Dreptu aceea, fiacare nationalitate de tíera in totalitate séu particularu are dreptulu a se uní spre acestu scopu, a fundá scoli si institute, societati si reuniuni spre desvoltarea cultivarii spirituale si materiale, precum spre desvoltarea culturii, sciintiei, beletristiciei, artelor si a economiei nationale, a infintia fonduri si fundatiuni, si spre acestu scopu a le administrá independinte prin organelor loru proprie.

§ 8. In tóte scólele popórale ale aceloru siese nationalitati de tíera, in institutele superioare de cultura si invetiamentu, e limb'a loru propria nationala limb'a de instructiune. Institutele nationale, respective confesionali, de cultura si invetiamentu, ale singuratecelor nationalitati, incatu corespundu conditiuniloru sustatorie pentru asemene institute ale statului, se dechiara de egal indreptate cu acestea, si in tóte acelea in cari se propune istoria pragmatica a tíerei, se póte totuodata propune si istoria loru propria nationala.

Comunitatile, autoritatile si institutele besericesci — si scolari, precum si tóte institutele, societatile si reuniunile infintiate pentru scopusu espusu in § 8, au dreptulu a se folosí de limb'a loru propria nationala in comunicatiuniloru interne si externe, intre sine, facia cu regimulu si cu alte autoritati de statu. si regimulu e indatoratu a li edá decisiunile si respunsurile sale totu in acea limba.

§ 9. La universitatea tíerei pe langa catedrele de limb'a si beletristic'a aceloru siese nationalitati de tíera, au se se redice catedre si pentru propunerea legiloru patriei in limb'a loru nationala permitiendu totuodata in limbele acestea docenturele private si pentru alte facultati, precum si facerea ecsamenelor in tóte limbele de propunere. Totu acést'a se ordinéza si cu privire la academiile juridice de tíera; dar' numai cu privire la nationalitatile tare reprezentate in respectivele parti ale tíerei. In scólele sustatorie de miulocu si superioare séu in institutele de invetiamentu, are se se introduca de limb'a instructiva, pe langa luarea in consideratiune a elementelor nationale desu reprezentate, si limba acelei poporatiuni, in cerculu careia se afla acelea; si in miuloculu ataroru nationalitati de tíera, unde lipsescu astfelu de institute de

invetiamentu, au a se redicá in numeru corespunditoriu cu puterea tíerei, séu, cu privire la impregiurari, cu ajutoriulu statului.

§ 10. Aceia, cari pretindu a portá atari oficie, la cari se conditionéza cunoscintia limbii maghiare, au a demústrá deplin'a cunoscintia a acestei limbe. (si ?)

§ 11. Ordinatiunile legii presente, mai verosimil cele contienute in § 1 forméza partea constitutiva din constitutiunea tíerei.

§ 12. Legea acést'a va pasi in vietia indata dupa sanctionare si publicare; si tóte legile si ordinatiunile de mai inainte, contrarie legii de acum, prin acést'a se dechiara de sterse. —

Dela diet'a Ungariei.

Dupa serbatori camer'a deputatoriloru tienú siedintia in 26 Aprile. Autenticanduse protocolulu si enumeranduse obiectele de pertractare, pentruca se aflá pucini deputati, se a inchiatu siedintia.

Siedintia din 27. Presedintele camerei Somsich deschide siedintia la 10 óre. Pe scaunele ministeriale se aflá min. Horváth si Bedekovics. Dupa cele curente si dupa pertractarea reportului despre modificatiunile, ce le facú cas'a de susu in legea de pensiuni si transpositiunile judecatoriloru, cari nu s'au primitu tóte, apoi se ieala pertractare caus'a deputatului

Alecsandru Romanu.

Ne facuramu a ne mira in Nr. trecut, ca dór' s'ar fi estradatu Al. Romanu liberarei din prinsóre, elu inse se estradade de catra camera numai pentru a mai fi judecatu odata si pentru altu art. alu lui Sándor Domokos din Bucuresci publicatu in „Federatiune“. Pertractarea urmá asia:

Comisiunea de imunitate reportéza despre petitiunea fiscalului, in care cere acesta estradarea dep. Al. Romanu, la procesu de presa pentru publicarea numitulu art. in Nr. 69, 1869. Referentulu Paulu Hoffmann repórta, ca comitetulu de imunitate face propunere, cá se nu se priméscá cererea fiscalului, pentruca dupa § 13 din legea presei, numai candu e necunoscutu autorulu art. incriminatu, se potu trage la respundere redatorulu, editorulu si tiparitorulu dupa ronu; inse la cercetarea prima Romanu -si dede dechiariatiunea, ca Alecs. Domokos e autorulu art.; deci comit. de imunitate recomanda, cá se nu se estradé Al. Romanu, pentruca autorulu nu s'a trasu la respundere, cum dice legea, ci redatorulu.

Min. justitiei Horváth cere, se se cetéscá dechiararea lui Romanu, in care se dice, ca nu cunósce pe Alecsandrescu, nici scie, unde se afla. Horváth trage atentiunea casei la legea presei, care cuprinde, ca redatorulu numai atunci nu se trage la respundere candu e cunoscutu si numele si loculu autorului, accesibile tribunalulu de presa. Aici e casulu din contra, prin urmare Romanu trebuie se se faca respunditoriu.

Libertatea de presa in camera!

Min. Horváth dice mai incolo, ca densulu e inimicu proceselor politice de presa, totusi trebuie se se castige valóre legiloru in orice casu; trebuie impedecatu, cá se nu se iludeze prin apucaturi siovaitorie. **Foile romane** (maghiare nu? R.) suntu pline de articli revoltatori si rebelici. Déca camer'a nu sprijinesce regimulu in incordarile sale, cá se puna capetu desfrenului acestui contrariu legii, atunci regimulu nu se afla in stare a sustiené linistea si pacea tíerei. Cere se se respinga propunerea comitetulu de imunitate. Romanu se spuna loculu autorulu incriminatu, care se vina inaintea judecatii maghiare si atunci tribunalulu de presa va pasi in contra autorului.

Csernátoni Ludovicu accentuaza, ca deregatori'a de presa n'a procesu dupa lege, fiinduca nici nu s'a incercatu a trage la respundere pe autoru. Se mai afla si unu casu precedentu; candu Böszörményi pentru epistol'a lui Kossuth fú trasu la judecata, deregatori'a de presa n'a chiamatu pe Kossuth inaintea judecatii, nici ca l'a intrebatu, déca vre se vina inaintea judecatii. Asia dara se

nu se estradé Romanu, ca nu se procede dupa lege. Temerile min. Horváth in privintia turburarii linistei nu i facu durere de capu. Pres'a va apará ordinea amenintata. Se va incinge o lupta între cuvinte in contra cuvintelor. In Angli'a nici ca se afla procese de presa, acolo se vindeca ranele casionate prin presa érași totu prin presa. E in contra estradarei.

Irányi dupa vr'o cativa insi in caus'a turburariiloru linistei concede, ca temerile min. de justitia suntu fundate, cumca amaratiunea animiloru in Transilvania a ajunsu la unu gradu periculosu; inse aici singuru regimulu pórtá vin'a. Ordinea de alegere cea nedrépta, starea esceptionale, care mai domnesce pana astadi in Transilvania suntu causele, ca materi'a aprindatória s'a potutu acolo acumulé intr'o mesura atatu de periculósá.

Zsedényi oserbandu, ca numele scrietoriului e anonimu si nici ca ecsiste, imputa dep. Csernátoni si Mattyus, ca de ce nu aprobéza ingrigirea min. privitoria la agitatiuni, si le revóca in memoria monetele comemorative, ce esira mai de curundu cu chipulu dep. Svetozar Miletics si cu vulturulu rusescu, pe ale carui aripe suntu numite 10 provincie, între ele si Croati'a, Slavoni'a, Banatu, Bács, cá puse sub protectiunea rusésca. Asta, dice, nu e alta, decatu tradare si crima de Maiestate. Cere asprime in contra agitatiuniloru de feliulu acést'a si Romanu se se estradé. In fine min. Horváth concede, ca imunitatea séu neatacabilitatea deputatoriloru e unu dreptu necesariu si sublimu, inse nu póte deveni privilegiu de indreptatire a calcá legea fara pedépsa. Combate pe antevorbitoriu; concede lui Irányi, ca nationalitatile din Transilvania **potu (?)** se aiba cause de a se plange si de a fi malcontente, dar' acést'a nu indreptatiesce pe nime a vatamá legea de presa. Dupa acestea urméza unu „quos ego!“: Pe candu amnestia de presa in Austri'a si Boemi'a a aflatu 18 arestanti, dice min., in Ungari'a suntu numai trei scrietori incarcerati. Inse regimulu trebuie se se opuna apucaturei rebelice?! a presei nationalitatiloru. Aici e vorba: principiis obsta! si dice: in interesulu patriei camer'a are datorita se sprijinéscá pe regimulu in acést'a nisuintia. Punenduse la votu s'a primitu propunerea min. Horváth, cá Romanu se se estradé, pentruca se fia trasu de nou inaintea tribunalulu de presa. (Asta asprime data pe facia in camer'a maghiara e indreptata singuru numai in contra presei nationalitatiloru. Unde e impartialitatea? Frumósá era pentru nationalitati, frumósu monopolu de libertate!) —

Pest'a 1 Aprile 1870.

(Continuare).

Dá! Dle profesoru, sciu si aceea, ca „chiaru si unu diurnalu strainu; „Der Osten“ (care din intemplantare éra e redactatu de unu teneru; ti o spunu, déca nu o ai sciutu dta atotusciitoriele!) „asia dara „Osten“ a salutatu ide'a infintiarei unui teatru romanu dincóce de Carpati“, sciu bine, pentru ca vedi dta de si nu citescu catu dta, dara pe „Osten“ totu lu citescu si eu —.

Te intrebú ce voiesci a dovedi dta prin acést'a? Voiesci a arató, ca pentru ca „Osten“ a salutatu ide'a, aceea trebuie se fia si ecsecutabile? (cum scrii dta) séu voiesci a demústrá, ca si strainii dorescu teatru romanu, numai eu nu!? „Osten“ pentru mine — da dóra si pentru altii — nu e autoritate in caus'a teatrulu romanu, pentru ca elu, precum se vede, chiaru asia de pucinu ne cunósce starea nóstra, materiale si intelectuale, referintiele nóstre locali, trebuintiele nóstre etc., catu de pucinu le-ai studiatu séu le-ai consideratu dta, candu ti-ai emisu ide'a celebra? Apoi a fi salutata una idea prin ómeni straini nu insemnéza, ca aceia totu de odata -si dau si parerea ca acea idea e ecsecutabile, cu atatu mai pucinu se póte deduce de acolo, ca intr'adeveru e ecsecutabile acea idea, strainii nu scrutéza, nu ecsaminéza, ca pótese ori ba, ci -si arata bucuria numai pentru progresulu ce se proiectéza a se face. Ca nu ti-a salutatu ide'a nici unu barbatu de ai nostri, aceea nu te a genatu, destulu ca ti-au salutat'o tenerii si érași tenerii resp.

Vedi, ca te ai insielatu, candu ai scrisu, ca „corespundintele betranu si intieptu n'a vedutu, n'a auditu, n'a cetitu nemic'a!“ Se -ti spunu un'a, despre care nu vei fi auditu dta pre lunga tota iscusinti'a ce ti o atribui. Unu magnatu ore care din Pest'a audiendu despre intentiunea teneriloru din Pest'a a disu: dá, romanii voru poté face teatru, ca au ómeni bogati in sinuloru, pre M-sci, acestia potu dá cateva sute de mii pentru teatru! Vedi magnatulu acesta inca voiesce binele natiunei romane mai multu, cá eu — se de romani baniu pe teatru, lasa scolile, crescerea poporului in scirea lui Dumnedieu! — E cunoscuta libertatea Mocionesciloru intru inaintarea culturai natiunei romane, prin ajutorarea unui numeru mare de studenti romani, dara cá se aiba voie a dá sute de mii pentru teatru, ast'a mai ca nu se póte crede, candu ar' avé voia a jertfi sume asia mari, credu ca le-ar' dá spre alte scopuri mai necesarie!

Spune -mi tenerule afara de M—nesci, cari dintre romani mai dispunu despre sute de mii? Éra fara astfelu de patroni nu vei avé teatru nici in 40 de ani! intieptu teatru, care se fia spre onórea natiunei nu spre batjocur'a ei, séu de risulu lunei!

Ba! ferit'o Dumnedieu! Eu nici odata nu amu credutu, ca foile redactate de romani teneri suntu spre desfatarea mea, — precum cugeti dta! Nu, din contra amu avutu ocaziune destula a esperiá si a me convinge, ca acele nu numai nu lucra spre desfatarea nóstra a celoru betrani, ci pare ca si-au propusu de scopu principala a nemici inaintea opiniunei publice reputatiunea, a dediosi caracterulu, a stricá numele tuturoru (betraniloru), cari nu asculta de doctrinele loru si nu se facu selavi vointiei loru.

Dela astfelu de ómeni nu amu asteptatu nici candu veneratiune séu respectare, dara nici ca poteamu apretiuí asigurarea tenerulu b, despre „venerarea si respectarea betranetieloru nóstre“, pentru ca cu fapt'a a aratatu totudéun'a contrariulu, si si in prelectiunile sale in cari face acést'a asigurare se demintiesce pre sine insusi! Altfeliu nici ca avemu vreo lipsa de veneratiunea séu respectulu lui, pre cari numai atat'a le amu poté apretiuí, pre catu ne pasa de despretiuíu lui!

Dá tenerule b.! „In senibus consilium“ si dupa cum dice romanulu: „e bunu betranulu la casa“ asia s'a credutu pana acuma si asia se crede si este si astadi la tóte natiunile. Barbati, betrani, cari au avutu timpu, modu si ocaziune a-si aduná cunoscintiie practice, a esperiá, a cunósce calile cele mai bune spre a ajudá, imbunetati; a aplicá in pracsá cele ce au invetiatu in scóla etc. astfelu de ómeni se punu apoi si emitu cate una idea salutará si se adopera a o realizá ajudandu si cu fapt'a nu numai cu vorbe emfaticé! si tenerimea li vine intr'ajutoriu facundu numai propaganda pentru latirea ideei emise de betrani.

Natiunea romana inse este intr'o stare cu multu mai fericitá, intr'o pusetiune de invidiatu; — la noi s'a intorsu masin'a lunei! In sinulu natiunei nóstre suntu astadi teneri, cari inca studiéza, dara astfelu de genii, catu ei potu dá suaturi si invetiaturi betraniloru; ei suntu cei mai practici politici, diplomati, cei mai iscusiti teologi, cei mai rutinati juristi; cu nnu cuventu totu, la ce numai póte aspirá unu barbatu, ca va ajunge dupa una serie lunga de ani de esperiintia! Noi le avemu tóte in tenerii nostri din Pest'a (onóre celoru caroru li se cuvine) catu se te miri, cum de totusi natiunea nu si-a potutu eluptá una pusetiune mai buna!? Tenerii nostri (cativa) de aici voru se conduca destinele natiunei nóstre, ei emitu idei (nerealisabile) dara betranii suntu datori a subministrá baniu cá se se póta realizá; — aici s'a aflatu pétr'a intieptiunei, prin care natiunea romana cu o singura saritura -si ajunge culmea culturai si a fericirei, (numai betranii se-si jertfésca unic'a comóra!). Nu suntemu noi betranii de invidiatu? se stamu numai cu manile in sioldu — vruii se dicu in buzunariu — si noi vomu avé tóte ce dorimu! tenerii voru ingrigí se nu remanemu fara ideei!

Asia vei fi cugetandu dle teneru b., ca sta lucru intr'adeveru! dar' értá me se te intrebu: sunteti dvóstre in stare a aratá unu singuru resultatu ce au adusu ideele emise de dvóstra? Cari suntu acele resultate? si de ce nu inaintamu, déca sunteti dvóstra carmacii?

Ei! Dle nu e destulu a strigá, trebuie pusu si umerulu!

Asia dara pentru acea nu me poti dta numerá intre cei, despre cari se dice: „in senibus consilium“, pentru ca nu mi amu implenitú datorinti'a cu blandetie si seriositate, ci intr'unu tonu vatamatoriu si insultatoriu amu afirmatu, ca aplau-

sele tenerimei au fostu freneticé“. Curiosu! Dta scii judecá si despre tonu, candu e verb'a numai de o expresiune, de unu cuventu. Espressiunea „freneticé“ te a vatamatu dara? si espressiunea acést'a strigi in gur'a mare si-ti impli prelectiunile de espressiuni cá tereitori, servili, consiliariasi etc? te faci a nu scí, ca „freneticé“ nu e vatamatoriu, te faci a nu scí, ca in diurnalele de dincolo de Carpati nici ca se intrebuintiéza espressiunea „entusiastice“, ci numai „freneticé“ si totusi te ai aflatu vatamatu, dta care atata ai invetiatu si cetitu? intr'adeveru me miru!

Ei dar' ar' fi vrutu cá corespundintele betranu se se apropie de dta cu fric'a lui Dumnedieu, cu credintia (in infalibilitatea dtale) si cu dragoste! si se céra permisiune cu tóta umilinti'a cá se póta scrie cu umoru!? Cá si candu despre comedia ai poté scrie fara umoru! Séu ce? dóra neci umorulu nu ni e ertatu déca acel'a nu va face dloru dvóstre placere?

Indesiertu ve arogati acést'a controla —, ca aici nu ve veti ajunge scopulu! nu v'ati gasitu ómenii.

Dá! Sciu bine tenerule b., ca dta cu cativa colegi ai dtale sciti dá si suaturi betranulu corespondinte; sciu inca si mai multu, sciu ca sciti dá si invetiaturi celoru betrani, si sciti si dispretiuí, ba ce e mai multu, ve puneti si judecatori asupra faptelor loru, ei si judecati acusi pentru crim'a de natiune, acusi pentru crim'a de lesa autonomia — a patriei si a besericei — si mai sciu eu pentru ce feliu de crime si delicté, — asia catu mai toti barbatii romani, cari au cutediatu a se ivi pe scen'a — (nu a teatrulu nationalu! — ci a vietii publice) suntu deja sententionati, de catra teneri si déca ar' depinde dela vointi'a loru, ar' fi pana acuma si espatriati cu totii, numai cá se aiba tenerii din Pest'a (cativa) mana libera!

Ei! dá frate tenerule vei fi auditu de povesteá cu pastorulu si cu ciurd'a?

Dar' ce vrei dta cu suatulu ce mi lu dai, cá adica „se nu condamnú una idea singuru numai pentru aceea, ca e sustienuta de teneri.“ Unde ai cetitu dta, ca eu numai pentru acea amu combaturu (nu condamnatu precum scrii dta) ide'a infintiarei (grabnice) a unui teatru nationalu, pentru ca acea a fostu sustienuta de teneri?

Vedi! fii bunu mai citeste unadata ori din Nr. 17 alu Gazetei ori din 28 alu „Federatiunei“ argumentele, audi argumentele aduse prin mine spre a aratá, ca de presentu si in venitorulu celu mai de aprópe nu se póte realizá ide'a infintiarei unui teatru, nu a unui fondu teatrulu, — (pentru ca acést'a -lu poti infintiá in totu minutulu, intrebarea va fi numai catu de mare va fi) si te vei poté convinge, ca eu nu singuru numai pentru acea amu combaturu ide'a i. t. n. pentru ca acea a fostu sustienuta numai de teneri, ba nici ca amu adusu niceáre in corespondinti'a mea inainte cá argumentu in contra ideei acea impregiurare; ci in enararea decurgerei séu desvoltarei ideei si a conferintiei amu amintitu ce e, si a fostu facticu.

Dta dara ai vroitu a mistificá lucrulu, cá se poti emite unu suatu pre sém'a betranulu corespondinte.

Se fiti dvóstra teneriloru catu de intiepti si se abondati catu de tare in suaturi, acea totusi nu -mi veti poté dovedi, ca aceea ce ati scrisu in „Familia“ (vedi Nrii 29, 30 an. tr. Nr. 3 si 7 a. c.), precum ca:

1) infintiarea unui teatru nationalu — nu a unui fondu — e cea mai ardente necesitate!

2) ca fiacare minutu perdutu invólve daune imense, ca

3) fiacare secundu! perdutu produce daune regretabile, — ca

4) in scurtu timpu se va redicá templulu Thaliei romane in Austria, ca

5) grabnic'a realizare a infintiarei unui teatru nat. e posibilá — aceste idei le amu combaturu eu, séu dupa cum -ti place a scrie, aceste idei le-amu condamnatu eu, **éranu** ide'a teatrulu nat. in sine, care intr'adeveru ar' fi sublímá, dar' numai candu s'ar poté si realizá si le combatu si acuma, si le voiu combate totudéun'a chiaru cu periclulu de a mi atrage si dispretiuíu „Federatiunei“ nu numai alu „Familiei“ si chiaru cu periclulu de a audi din organulu „Federatiunei“ mai frumóse espressiuni cá cele ale „Familiei“ „decadintia poltroneriei“. Le voiu combate pana atunci pana ce nu vomu avé scoli de totu feliu, si nu vomu avé clas'a cetationésca (burgarime: la orasie), cari se póta si sustiené teatrulu, pana atunci ajunge a ne imprumutá dela fratii nostri, ori multu a incepe cu subventionarea séu stipendisarea

teneriloru, cari s'ar consacrá artiloru frumósa, atat'a totu, mai multu nu, inca nici in 30 de ani! necum se fia totu minutulu séu plane totu secundulu perdutu impreunatu cu daune imense!

Dar' ce se mai perdu vorbe? candu insusi autorulu ideei inf. teatr. nat., care in Nr. 30 alu Fam. an. tr. a fostu otaritu si loculu unde se se redice teatrulu, unde se se tiena bibliotec'a teatrulu, garderob'a etc., cine se vina se ne conduca teatrulu nostru etc. (omu betranu, nu teneru) — acuma dupa ce m'a combaturu grosavu pentru cele ce amu scrisu in contra grabnicei infintiari a teatrulu, — acuma recunósce si elu (— vedi Nr. 28 alu „Federatiunei“), ca inceputulu se se facea mai curendu si apoi preste 30—40 de ani se póte „ca teatrulu va fi infintiatu“ — (pe atunci anevoie crede, ca va mai traf Milo!), ca „nu e vorba de a redicá teatrulu, ci numai unu fondu“, — ca „trebuie se facemu odata inceputulu, ca altfelu nici odata nu se va realizá“ etc. (Fam. Nr. 14) candu asia dara insusi autorulu ideei inf. teatr. nat. se multumesce acuma numai cu unu inceputu, care se aiba fine preste 30—40 de ani, — si nu se mai teme, ca „totu secundulu perdutu va produce daune regretabile“ numai e de lipsa se demustru, ca aceea ce a vrutu elu dela inceputu (Fam. Nr. 30 an. tr.) a fostu numai gluma copilarésca! ori o —

Me bucuru, ca a venitú si elu la cunoscintiia, ca nu e asia usioru de a realizá una ide'a cea emisa de elu! — (Va urmá.)

Reflecsiuni asupra starei politice si sociale a romaniloru din Bucovina.

(Capetu.)

Intr'adeveru trista si diplorabila este starea romaniloru din Bucovina si cu catu ea este mai trista cu atatu este si mai esecrabila indiferinti'a si lips'a totala (?) de simtiu nationala alu acoloru, cari suntu chiamati a conduce si a veghia preste sórtea loru.

Poporulu este lipsitu de instructiunea cea mai simpla. Elu nu -si cunósce interesele sale de locu si nu are pe nimenea, dela care se céra consiliu. Scólele popórale reu frecuentate si cu totulu in man'a clerulu si a regimulu; lipsite de spiritulu nationalu si espuse influintieloru desnacionalisarei, prin germanismu si panslavismu. Clerulu coruptu de susu si pana diosu, vendutu pe diumetate rusiloru, pe alta diumetate regimulu tr. austr.? Interele besericei rom. su date uitarii séu reu conduse. Fondurile relegionarie administrate cá vai de ele. Interele loru distribuite spre ori si ce alte scopuri, numai nationale — nu. Impartirea stipendiiloru lasata cu totulu in man'a arbitriulu si a nepotismulu.

Nici unu gimnasiu macaru, de si regimulu le au concesu dóua. Contingentulu ce populéza gimnasiele din Sucév'a si Cernauti, recrutatu in maiortatea sa din elementele neromane. Scól'a reala din Cernauti, frecuentata de nepotii lui Israilu, cari apoi preste cativa ani, voru pune mana pe negotiulu, industri'a si manufactur'a Bucovinei.

Jurisdictionea si magistratur'a in man'a strainiloru. Inteligenti'a desbinata in partite politice, care de care mai opositionale in contra celeilalte, tóte(?) la olalta inse nenationale. Deputati ce representá elementulu romanu in senatulu imperialu din Vien'a (cu exceptiune?) servili regimulu pana la ingretiosiare, fia acela parlamentariu séu despoticu. Aristocrati'a, care parte mare nici nu scie romanesce, cosmopolita de susu pana diosu; incependu dela primulu conte si pana la celu din urma parvenitu.

Junimea incepe a seraci, uita limb'a natiunei sale. Spiritulu ei incepe a luá directiuni false si sentimentele i se corupu. Vine romana de acasa si se reintórce cosmopolita si infectata grosu de germanismu si de principiale unei civilizatiuni reu intielese. Rare suntu exceptiunile, mai rare decatu siórecii albi. —

Opiniunea publica este dominata si condusa prin organulu oficiosu alu guvernulu numitu „Czer-Novitzer Zeitung“, si redactatu de unu profesor germanu dela gimnasiulu din Cernauti. Organele polóne si rusesci se inmultiescu pe dí ce merge, facundu propaganda si preparandu terenulu pentru panslavismu. Publiculu cetitoriu se ocupa cu cetirea a ori si ce feliu de diurnale politice si literarie, numai romanesce — ba.

Fói'a societatii bucovinene pentru cultur'a si inaintarea poporulu romanu, abia se sustiene prin subventionea fondulu societatii, de órace publiculu

romanu nu o sprijinesce de locu. Limb'a romana ajunsa acolo, incatu se vorbeste unu feliu si se scrie cu totulu altfelu. Iti pare, ca este unu idiomu strainu si voindu a o invetia credi, ca inveti o limba mórte. (?)

Miscarea poporului lenesia si tardia. Viéti'a sociala, lipsita de sentimente si fara de nici o tienta ficsata. Viéti'a familiara plina de intrige si jalusie, ce se tiesu intr'o familia contra alteia. Clerulu forméza o casta separata si cá pretutindinea este aliata cu aristocrati'a. Poporulu despretiuitu si nepasatoriu, de ori si ce se intempla in giurulu seu. Imbuibatu de superstitiuni si prejudecia fanatisatu prin cleru, lipsitu de consciinti'a misiunei sale, elu pare multiamitu, déca póte dice si atata despre sene, ca mai traiesce. Tieranulu scie ca: s'a nascutu, dupa aceea s'a insuratu si popa apoi ne spune, ca — au muritu. Ddiu se lu erte dimpreuna cu pe popa cu totu.

Acésta e pe scurtu starea romanilor din Bucovin'a. Nu este óre pecatu, in facia acestoru pericole, ce i incungióra, a lasa nepedepsita ignorantia si a mai suferi indiferentismulu? Prin ce se póte pedepsi inse acésta si imbunatati relele, cari rodu neintreruptu la tulpin'a natiunei romane din Bucovin'a? Singuru si numai prin infintierea unui organu de publicitate, care regulandu si formandu opiniunea publica, se combata tóte abuserile si relele, ori si unde le ar' afla.

Fiinduca aristocrati'a si clerulu, care dispune de midiolóce destule, nu simte necesitatea unui organu de publicitate, avendu inse poporulu lipsa de unu atare, provocamu deci pe romanii adevérati, cá se contribuésca dupa puteri la infintierea si sustinerea si a unui diariu politicu independentu in Bucovin'a, contribuindu pentru scopulu acesta, ne vomu implini o datorintia sacra catra fratii nostri din Bucovin'a, a caroru ecsistencia nationala este periclitata, atatu prin influintiele elementorlu straine, catu si prin coruptiunea, indiferentismulu si neunierea acelor, cari, cu exceptiune, se lasa a fi batjocuriti cu numele: „de conducatori ai poporului“. Speramu, ca se va aflá vreunu barbatu de caracteru seriosu si solidu, care se iè asupra-si redactiunea fóiei infintierende, si care se va feri a-si pata consciinti'a de romanu, vendienduse la vreo partita din tíera séu la straini*).

Informatiunile nóstre autentice ne spunu, ca in contra ideei infintiari unui organu de publicitate in Bucovin'a, se va face opoziune din respusteri, din partea unoru elemente si ecsistentie de reputatiune ecuivoca, pentru a caroru activitate, si influintia, ce o mai desvólta inca astadi. control'a opiniunei publice, ar' fi mórte si — scandalu. Tocmai acésta inse trebuie se fia o a suta cauza, prelanga cele nóuadioci si nóua, cari ne dictéza sprijinirea unui organu rom. de publicitate. Este timpulu cá se se faca lumina si in Bucovin'a! —

Vien'a, Aprile 1870.

Junius.

Nota Red. Noi scimu, ca in Bucovin'a se afla si barbati probati, devotati causei nationale; si pe aceia, cá pe nesce columnu, pre care se mai sprijinesce ea, ii rogamu pe ce au mai santu, cá se suplínésca acestu defectu strigatoriu si rusinatoriu cu deschiderea prenumeratiunei prin unu apelu catra natiune, la sustinerea unui diurnale romanu politicu in Cernauti, déca nu mai multu, celu pucinu odata pe septemana, cá „Osten“, ori „Czern. Ztg.“. — Cincidieci de cavaleri, cá domni pamenteni, ar' poté tramite astfelu de diurnalu sustinutu de ei si gratis in tóte comunele romane bucovinene, fara a simti catu de pucina sarcina, dovédindu lumei, ca Bucovin'a e tíera romana si vre a se inaltia cá atare. Germanii -si jóca caii pe vatr'a strabuna, si slavii napadescu a o slavisa. Asia se ve primésca pamentulu, dloru cavaleri! Cum veti face a se renasce nationalismulu romanu in patri'a lui Stefanu celu mare! —

Vien'a. Afara de amnesti'a de presa data arestatiloru diurnalisti si de conferirile cu siefii

*) Se nu astepte nime mur'a 'n gura, ci se iè unu fiu devotatu condeilu amana imbracanduse in apostolatulu publicisticu si se misce toti dieii Bucovinei a adera la sustinerea intreprinderi, care, nu credemu, ca va remané nesustienuta de catra natiune, — intendiendune pe catu ne ajunge plapom'a la inceputu. — R.

nationalitatiloru, intre cari si Petrino se afla in Vien'a, nici unu resultatu nu s'a midiuocitu pentru invoiale, nici program'a ministeriale nu s'a defiptu. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci. Ministeriulu totu nu e compusu, consemnatiunile au inceputu a circulá, inse nime nu crede in combinatiunea loru.

La Tecuciu s'a intemplatú érasí o tavatura, ovrea-grecésca-alina. In Duminec'a pasiloru sér'a mai multi greci, cari -si petrecusera diu'a cu lautari, mergundu la o confetaria si gasindu acolo vreo cativa ovrei, dupa o cérta provocata, precum se crede, din intentiune intre unulu din acei ovrei cu unu romanu ar' fi ajunsu lucrulu la o lupta, care a degeneratu curundu intr'unu semnalu datu pentru isgonirea ovreiloru. Cuvintele „Monitoriului“. Indata se respandira toti pe strate si se apucara a sparge pravalielre evreiloru si a arunca efectele loru afara, precum si a devastá lavr'a loru. Totu vorb'a „Monitoriului“, care mai referéza, ca se gasiea numai 15 dorobantu in Tecuciu, cari érá nevoiti a se retrage dinaintea unei multimi inarmate cu cutite, cu ciomage si cu revolvere, cei mai multi straini si lucratori la drumulu de feru, cari venisera in orasiu pentru dilele de serbatori, inse dupa 2 óre de devastare, turburatori au incetatu de sine. S'au chiamatu soldati din taber'a dela Furceni, inse venindu numai 60, ér' compani'a de geniu ne putendu sosí pentru versarea apelor nu se putura arestá chefi turburatoriloru, cari érasí urmara devastarile loru. Soldatii n'au primitu ordinu de a trage asupra loru, ci s'au marginitu la apărare. Din ei au fostu unii raniti, din israeliti nici unulu. Dupa acésta „Mon.“ urméza din cuventu in cuventu asia:

„Dupa primele informatiuni, resulta, ca aceste turburari au fostu premeditate si puse in ecsecutare de catra individi straini in unire cu unii din perturbatori indigeni, fara nici o greutate in societate.

Guvernulu, vediendu aceste, pe de o parte a datu ordinele cuvenite cá se se espedieze din Galati, de urgentia, trupele disponibile din acea garnisona, spre a puté pune man'a pe turburatori, cari, fiindu in numeru de mai multe sute, inarmati, au pututu resistá fortiei publice din Tecuciu; éra pe de alta a datu ordine la tóte prefecturile de preste Milcovu de a veghiá de aprópe asupra acestoru uneltiri culpabile si de a concentrá la momentu dorobanti la casu de a presimti ivirea unoru asemenea casuri in districtele loru respective.

In momentulu presentu a sositu batalionulu din Focsiani si linistea n'a mai fostu turburata. Parchetulu a reinceptu lucrarea sa si arestarile se voru efectué fara nici o cercare de impotrivire.“ —

Totu „Monitor.“ comunica, ca prefectulu din Putn'a, cá comisariu extraordinariu a inceputu arestarile, din 40 arestati pana acum nici unulu e indigenu séu pamenteanu. Aceeasi mana ascunsa, care a uneltitu devastarile in Tecuciu pregatise totu asemenea tentative de disordine si la Nicoresci, inse poterea publica le nadusi de la inceputu. Tóte prefecturele de preste Milcovu suntu provocate a pandi si a descoperi acele uneltiri perfide, cari cérca a compromite linistea in tíera si a descredita natiunea romana in strainatate.

Aceste comunicate oficiale pretendu acum dela regimu o strinsa cercetare si apoi o publicare in tóta Europ'a nu numai diplomatica, ci si diurnalistica, cá se scia odata catu de cerbicóse suntu uneltirile agentiloru straini in Romani'a, cari póte pregatescu drumulu la invasiuni, despre cari pomeni imp. Napoleonu lui Stratu, ca nu lise va opune, déca romanii nu voru dovedi ca-si sciu implini misiunea civilisatiunei. Tóte diurnalele din Romani'a condamna procederile barbare si ceru pedepsirea instigatoriloru. Romanii suntu in contra invasiunei evreescei numai, dar' nici odata pentru tractarea loru cu barbaria. Vomu vedé, cum se va folosí regimulu de acésta ocaziune pentru a face lumina preste metechnele agentiloru straini, —

De candu se dede petitiunea comerciantiloru din Bucuresci Domnitoriului, se publicara mereu adrese de adesiune la cuprinsulu ei in „Romanulu“; asemene se publica acum contra adrese, adica adrese de adesiune la alta petitiune mai alba catra Domnitoriu pentru asecurarea libertatiloru tierci prin introducerea ordinei si a stabilitatii. Pe lunga tóte aceste nemultumirea cu administrarea politica si de dreptate cresce mereu mai vertosu in Moldov'a, dar' si in Romani'a, pentruca ajunsera cu pucina esceptiune in manele greciloru si francmaconiloru, cari apoi sciu face la trebi si daraveri, ca nu i dóra de tíera. Óre voru mai durá multu luptele de partite pentru domnire si déca voru dura, óre voru mai poté fi priviti corifeii loru de patrioti bunu nationali, cari trebuie se se desbrace de orice pretensiuni, numai se póta mantui tíer'a de amenintiarile agentileru dusmani?! Din fructe vomu cunósce arborii Romaniéi. —

In Franci'a democratismulu intr'unu manifestu provóca pe poporu a vota cu nu, pentru ca senatu-consultulu da pre multa potere imperatului si libertatea e amenintiata. —

Conciliulu din Rom'a a primitu siem'a credentii cu cele 18 can. si le-a publicatu. Sied. se continua si la ordine vine infalibilitatea. —

Ecsarendare.

Sticlari'a (glajaria) din Kászón cu tóte apertientiele si cu dreptulu de folosirea apei din fontan'a minerale de acolo, séu si fara aceea e de datu cu arenda pe 3 ani succesivi. Informatiune mai de aprópe se capeta prin scrisori dela d. jude reg. Ludovicu de Balási in Kászón-Impér, posta ultima in Kászón-Ujfalú. g. 3—3

CURSURILE

la bursa in 3 Maiu 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 86	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „	„
London	—	—	123 „ 90	„
Imprumutulu nationalu	—	—	69 „ 60	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	60 „ 50	„
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79 „ 40	„
„	„	temesiane	78 „ 50	„
„	„	transilvane	75 „ 25	„
„	„	croato-slav.	83 „ 75	„
Actionile bancei	—	—	710 „	„
„ creditului	—	—	250 „	„

Transportarea de sine.

Intreprindietorii de cladirea drumulu de feru r. osticu-ungurescu publica transportarea de sine dela Vintiu la Sibiiu si la Mediasiu sub urmatóriele conditii:

**dela Vintiu inf. pana la Sibiiu pe maja 60 de cruceri,
dela Vintiu pana la Mediasiu pe maja 1 fiorinu.**

O sina cantaresce cá la 4 maji si 1/2, doi boi séu cai potu duce 4 pana la 6 sini.

Asta se urca pentru o incarcatura dela Vintiu pana la Sibiiu 10 fl. 80 cr. pana la 16 fl. 20 cr., dela Vintiu pana la Mediasiu 18 fl. pana la 27 fl.

Fiasce-caruia, care se va aflá cu carulu la magazinulu curtii de feru in Alvintiu, i se voru predá sinele cu unu biletu de caratu, ér' plat'a -si o va redicá la loculu de descarcatu indata ce va fi predatu sinele si biletulu de transportu, in tóta diu'a dela 6 óre dimineti'a pana la 6 óre séra, in bani gata.